ПОНАД 80% УКРАЇНЦІВ ПІДТРИМУЮТЬ СТВОРЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ СПІЛЬНОТ, — ДОСЛІДЖЕННЯ

Енергоефективність

Енергетичні спільноти, Енергоефективність

Понад 80% українців підтримали б створення енергетичної спільноти у своєму регіоні, навіть попри те, що майже половина опитаних вперше дізналися про таку можливість.

Про це йдеться у новому дослідженні Німецького енергетичного агентства (dena), присвяченому перспективам розвитку енергетичних спільнот в Україні.

Як зазначають у громадській організації “Екодія”, енергетичні спільноти — це місцеві ініціативи, які дозволяють громадянам, бізнесу та громадам виробляти та використовувати енергію з відновлюваних джерел для власних потреб. Їх можуть засновувати самі мешканці, представники малого бізнесу чи органи місцевого самоврядування — або створювати у партнерстві між собою.

“Українське суспільство продемонструвало стійкість у найважчі часи. Енергетичні спільноти — це спосіб перетворити цю стійкість на конкретну дію в енергетичному секторі”, — зазначає Дарина Ярошовець, фахівчиня з енергетичної політики ГО “Екодія”.

За її словами, дослідження свідчить, що 60% українців хочуть дізнатися більше або приєднатися до енергетичної спільноти. Дві третини опитаних вважають, що відновлювана енергія має першочергово спрямовуватися на потреби шкіл, лікарень та дитсадків. Також, згідно з опитуванням, правові та фінансові бар’єри досі залишаються основною перепоною для створення спільнот.

Як пояснює фахівчиня, енергетичні спільноти – нова модель енергетики, яка зменшує залежність від великих комерційних гравців, розширює права громад і сприяє розвитку енергетичної демократії. У післявоєнному відновленні вони можуть відіграти важливу роль: допомогти подолати енергетичну кризу, зміцнити соціальні зв’язки та зробити енергетику менш вразливою до російських атак. За кордоном енергоспільноти вже успішно працюють.

Так, у передмісті Неаполя в районі Сан-Джованні-а-Тедуччі діє **Comunità Energetica Femminile** — жіночий енергетичний кооператив, що працює в соціально вразливому районі з родинами, які мають доходи нижче середнього. Кооператив встановив сонячну електростанцію потужністю 53 кВт на даху штаб-квартири місцевої благодійної організації Фонд «Сім'я Марії». Вироблену цією станцією електроенергію безпосередньо розподіляють між 40 сім’ями району, що дає змогу родинам отримувати більш доступну та стабільну сонячну енергію. Це не лише підтримує соціально незахищені домогосподарства, а й створює модель колективного управління енергетичними ресурсами, яка є прикладом соціальної справедливості.

Кооператив також займається модернізацією будинків для підвищення енергоефективності та проводить освітні програми, орієнтовані зокрема на жінок — адже саме вони часто відповідають за ведення господарства і

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©

виховання дітей, що робить їх найбільш залежними від стабільного енергопостачання.

На основі висновків дослідження та за результатами експертної зустрічі “Екодія” у співпраці з Всеукраїнською агенцією інвестицій та сталого розвитку та Агенцією сталого розвитку «Синергія» підготувала аналітичний документ з рекомендаціями — **«Енергетичні спільноти як інструмент розвитку децентралізованої генерації та стійкості української енергосистеми»**.

У ньому експерти аналізують законодавчі ініціативи, бар’єри та потенціал енергетичних спільнот в умовах війни, а також пропонують конкретні зміни до політики й нормативного поля. Зокрема, йдеться про потребу у гнучкому визначенні енергетичної спільноти — такому, що дозволяє їй існувати у різних формах, від кооперативу до товариства з обмеженою відповідальністю. У центрі уваги — гарантії права на локальне самоспоживання, скасування надмірних регуляторних бар’єрів, а також необхідність державної підтримки. Йдеться, зокрема, про доступ до фінансування, аукціонів і спрощених умов підключення до мереж.

У документі також порушується важливе питання — як адаптувати європейські підходи до українських реалій сьогодення. Деякі рішення, які ефективно працюють у стабільних країнах ЄС, в умовах повномасштабної війни можуть бути непридатними або стримувати розвиток. Тож автори закликають не копіювати моделі автоматично, а гнучко інтегрувати їх у контекст українських потреб, безпеки та обмежених ресурсів.

Як зазначає Дарина Ярошовець, для ефективної роботи енергоспільнот потрібні не лише технічні ресурси, а й енергетичне планування та професійне управління: “Це не просто панелі на даху. Це — локальний енергетичний оператор, який має вміти балансувати попит і пропозицію, працювати на ринку, формувати тарифи і приймати стратегічні рішення”.

Якщо держава не створить сприятливого фінансового, правового та організаційного середовища, розвиток енергетичних спільнот залишиться ініціативою ентузіастів, а не складовою системної енергетичної трансформації.

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©